

Библиотекарско друштво Србије на прагу промена

Весна Вуксан
Универзитет у Београду
Универзитетска библиотека „Светозар Марковић”
vesnavuksan@gmail.com

Сажетак

Да би ојачало професију кроз развој, промоцију и пружање квалитетних услуга путем вођства, лобирања и узајамне подршке, свако стручно удружење мора да утврди потребе и очекивања чланова, те да сарађује са њима у циљу континуираног решавања питања од професионалне важности. Овај рад емпиријски истражује и сагледава мишљења, идеје и критике стручног особља запосленог у српским библиотекама у вези са радом Библиотекарског друштва Србије. Примарну циљну групу у истраживању чине чланови Библиотекарског друштва Србије, као и запослени у библиотечко-информационој делатности који нису чланови. Путем онлајн-анкете прикупљени су подаци квантитативног и квалитативног карактера од укупно 113 испитаника. Питања која се намећу кроз анализу резултата анкете баве се идентитетом, кључним професионалним компетенцијама, подршком, иновацијама и променама у циљу обезбеђивања квалитетног пословања које ће представљати мерило успешности другим организацијама.

Кључне речи:

библиотеке, удружења, Библиотекарско друштво Србије, чланство, комуникација, професионални развој, промене, истраживање, анкета

„Оно што радиш оставља траг, али *џи* мораш да одлучиш какав траг желиш да оставиш”¹.

Увод

Увод у IFLA-ин извештај о програму изградње снажних библиотекарских удружења истиче да су „библиотекарска удружења кључне институције у библиотечко-информационом сектору у целом свету”². Да ли су заиста?

Неоспорно је да непрофитне, независне организације, које се баве промоцијом и развојем библиотекарске струке, постоје већ дуги низ година. Прву овакву организацију, Америчко библиотекарско удружење (ALA), основала су 1876. године 103 библиотекара, са основним циљем „да се омогући

библиотекарима да свој посао обављају лакше и са мање трошкова”³. Од тог тренутка до данас, ALA је унапредила своје пословање и дошла до изузетних резултата. Проширене су активности и програми лобирања и промоције, поља деловања поверена су различитим секторима – ужестручним библиотекарским асоцијацијама, као што су: Америчко удружење школских библиотекара, Удружење јавних библиотека, и слична, затим подорганизацијама, међу којима је још од седамдесетих година 20. века најактивнији GLBT⁴ округли сто. Уведене су и политичке позиције које се баве интелектуалним слободама и ауторским правима и проширене географске границе деловања, чиме ALA постаје највеће светско друштво библиотекара. С друге стра-

¹ Џејн Гудал, видео запис, What separates us from chimpanzees?, TED talk, 2007, http://www.ted.com/talks/jane_goodall_on_what_separates_us_from_the_apes?language=en (преузето: 12. 9. 2014).

² Fiona Bradley, *Building Strong Library Associations Impact Report* (Hag: IFLA, 2012), http://www.ifla.org/files/assets/alp/BSLA/impact-report/IFLA_BSLA_impactreport_2012.pdf (преузето: 28. 8. 2014).

³ Америчко удружење библиотекара, “Founding of the American Library Association”, ALA, <http://www.ala.org/aboutala/history> (преузето 22. 8. 2014).

⁴ GLBTRT (Gay, Lesbian, Bisexual, and Transgender Round Table) пружа информације GLBT стручној библиотекарској заједници, али и појединцима заинтересованим за сличне информације и приступ изворима из ове области, <http://www.ala.org/glbtrt/glbtrt> (преузето 21. 9. 2014).

не Атлантског океана, у Единбургу се 1927. године оснива IFLA, међународно удружење које представља глобални глас библиотекарске професије. Кроз непун век постојања, IFLA промовише међународну сарадњу, истраживања и развој у свим пољима библиотечно-информационе делатности, поставља стандарде. Такође, она креира узоран систем бирања председника на две године, а у исто време бира следећег председника (president-elect) који се, уз тренутног, обучава за своју будућу улогу. Док ALA окупља скоро 60.000 чланова и око 20.000 учесника на годишњим конференцијама, IFLA има знатно мање чланова (1.500), као и учесника на конференцијама (3–4.000). Међутим, IFLA-ини чланови доносе искуства из преко 150 земаља у свету, што овом удружењу даје интегритет праве међународне организације. Кроз програме и активности око којих се ангажују, две највеће асоцијације представљају инспирацију сличним стручним удружењима, јер дају идеје које могу да се, уз прилагођавање, пренесу у локалне средине.

Европска национална друштва библиотекара махом се формирају у првој половини 20. века, а данас чине један занимљив спектар сличности и различитости када је реч о циљевима и начинима на које их остварују. Посебно су интересантна удружења из развијених средина, као што је нпр. Скандинавија, са напредним, савременим идејама и концептима рада, видљивим и конкретним корацима којима се одвија њихово пословање. Ипак, приметно је да чак и у таквој средини постоји друштво које нема дефинисан стратешки план⁵. У европским оквирима, поред националних друштава, посебан допринос лобирању за библиотеке даје међународно удружење EBLIDA, чији су оснивачи највећа европска друштва библиотекара (Велика Британија, Француска, Италија, Португал, и други)⁶. Без обзира што су хиљадама километара удаљена, удружења библиотекара из Аустралије⁷ и Новог Зеланда⁸ представљају прави

подстицај за развој струке стварањем доброг модела пословања који може да послужи за пример: почев од бројних радионица које нуде члановима, преко добре комуникације и кампања, вођења транспарентне базе конкурса и понуда за посао, па све до организације великих годишњих конференција. Међутим, библиотекари из Србије не морају тако далеко да путују да упознају иновативне концепте који резултирају успехом. Хрватско удружење књижничара својим начином пословања, квалитетном сарадњом са ресорним министарством, финансијском стратегијом, те редовним програмима стручног усавршавања кроз организацију округлих столова и скупова који се баве специфичним темама (нпр. дечјим одељењима, школским библиотекама, особама са инвалидитетом и сл) нуди изузетан приступ који би лако могао друга друштва да покрене на промене. Оно што је заједничко за већину поменутих тела јесте питање које се сусреће већ на првом кораку приликом посете њиховим веб-сајтовима: „Зашто да будем члан?“ Иако ово питање уме да изазове негативне реакције руководства асоцијација, не треба га сматрати нападом и позивом на одбрану, напротив: објашњење предности, бенефиција за чланове – једна је од основних порука коју свако друштво треба јасно да им упути.

Уз мноштво библиотекарских удружења која представљају интересе припадника различитих сегмената библиотечно-информационог сектора у Србији, Библиотекарско друштво Србије (БДС), већ дубоко у седмој деценији постојања, суштински слови за кровну институцију у овој динамичној делатности. Залаже се за „слободан и једнак приступ знању и информацијама за све грађане без разлика; промовише професију и штити професионални интегритет библиотекара; промовише темељне вредности савременог библиотекарства“⁹.

Да би ојачало професију кроз развој, промоцију и пружање квалитетних услуга путем вођства, лобирања и узајамне подршке, свако друштво мора да утврди потребе и очекивања чланова, те да сарађује са њима у циљу континуираног решавања питања од професионалне важности. Потребе чланова могу се идентификовати на бројне начине, посебно у времену у коме је технологија императив: путем различитих алата, на пример анкета, са-

⁵ Шведско удружење библиотекара се припрема за креирање стратегије, уз напомену да први корак представља анализа библиотекарске заједнице у земљи, <http://www.biblioteksforeningen.org/var-verksamhet/nationell-biblioteksstrategi/> (преузето 21. 9. 2014).

⁶ European Bureau of Library, Information and Documentation Associations, "Founding Organizations", EBLIDA, <http://www.eblida.org/about-eblida/founding-organisations.html> (преузето 21. 8. 2014).

⁷ Australian Library and Information Association, "About us", ALIA, <https://www.alia.org.au/> (преузето 29. 8. 2014).

⁸ Library and Information Association of New Zealand, "About us", LIANZA, <http://www.lianza.org.nz/> (преузето 29. 8. 2014).

⁹ Библиотекарско друштво Србије, „Мисија“, БДС, http://bds.rs/workpress/?page_id=5 (преузето 22. 7. 2014).

станака, фокус-група, путем онлајн-дискусија и сл. Ово истраживање анализира онлајн анкету спроведену међу стручним особљем у библиотекама у Србији у току 2014. године.

У фебруару текуће године, у оквиру Годишње скупштине Библиотекарског друштва Србије, представљен је извештај за 2013. у којем се наводи да БДС, већ неколико година заредом, има око 900 чланова, што не чини ни 20% од укупног броја стручног особља у библиотекама¹⁰, те да је потребно наћи нове начине за промоцију и повећање чланства. На предлог аутора овог текста, а уз сагласност чланова Скупштине, одлучено је да се започне истраживање са циљем идентификације потреба и очекивања, а које ће обухватити чланове БДС, као и остале стручњаке из области библиотекарства и информатике који се баве овим послом на територији Србије, а нису чланови БДС.

„Библиотекарско друштво Србије пажљиво слуша“ – истраживање и анализа резултата

Истраживање под називом „Библиотекарско друштво Србије пажљиво слуша“ спроведено је ради прикупљања идеја и мишљења појединаца из библиотекарске заједнице Србије о чланству, задовољству корисника услугама, предлозима за промене и побољшања, а са коначним циљем редефинисања начина и услова рада, те формирања основних оквира стратешког плана развоја БДС. Основни циљ анкете био је да се:

- идентификују и рангирају најважнија питања која се тичу чланова БДС, као и других запослених библиотечких стручњака који нису чланови,
- пружи могућност библиотекарима да комуницирају отворено и искрено о различитим темама.

Основни метод који је коришћен у истраживању је анкета путем упитника (индиректно, писано онлајн анкетање). Репрезентативан узорак постигнут је случајним одабиром чланова испитиване популације. Укупно 113 испитаника је учествовало у анкети, од тога 76 чланова БДС и 37 стручних библиотечких радника који то нису. Анкета се састојала из 16 питања за чланове,

и 10 питања за остале учеснике. Део питања био је отвореног типа, а део је имао понуђене одговоре. Анкета је креирана у марту на платформи SurveyMonkey© која пружа потребне анализе, извештаје и сумиране приказе, што је омогућило једноставно праћење и дељење збирних резултата међу члановима Управног одбора БДС. Анкета је у јуну и јулу дистрибуирана припадницима библиотекарске заједнице у Србији. Путем четири мејлинг-листе анкета је стигла до библиотекара и књижничара запослених у школским, високошколским, јавним, специјалним и националним библиотекама у земљи.

Шта мисле запослени у библиотекама о кључним питањима са којима се сусреће наша професија? Како можемо преобразити изазове у шансе и уобличити их у стратешке циљеве? Истраживање је отпочело анкетом као начином да се дође до мишљења и одговора испитаника, али је, у ствари, даље отворило и нека од најважнијих питања којима стручна библиотекарска заједница треба да се позабави. Један од испитаника дефинисао је своја очекивања од БДС овако:

„Да буде најснажније струковно библиотекарско удружење у земљи које се бори и залаже за струку на државном нивоу (кроз директне преговоре и сарадњу са ресорним министарствима) и унапређује је кроз активну међународну сарадњу.“

Кроз анкету је истакнут велики број значајних питања на која би БДС требало да се фокусира, а међу којима су се јасно издвојиле следеће теме:

1. чланство,
2. улога и задаци,
3. комуникација,
4. професионални развој, и
5. промене.

Чланство

Задатак уводног дела анкете био је да међу испитаницима утврди број чланова БДС и оних који то нису, као и да покуша да завири у даље планове у вези са чланством и факторима мотивације.

На питање упућено члановима: „Колико дуго сте члан БДС?“, највише испитаника (33%) је одговорило „преко 10 година“, док је најмање (18%) одговорило „1–3 године“. Међутим, охрабрујућа је чињеница да је укупно 91% чланова изразило жељу да обнови чланство и у текућој години, док је само 1% одговора био негативан.

¹⁰ Према подацима добијеним из Матичног одељења Народне библиотеке Србије, у 2013. години у библиотекама у Србији укупно је било 5116 запослених (стручно особље); МБС извештај, 2013.

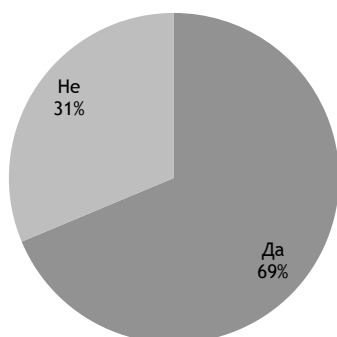

График 1. Одговор на питање: „Да ли сте члан Библиотекарског друштва Србије?“

Међу испитаницима који нису чланови БДС, 76% је одговорило негативно на упућено питање: „Да ли сте икада били чланови БДС?“, што упућује на могући закључак да се ова група испитаника генерално не одлучује за удруживање. Међутим, оно што може да забрине јесте одговор на питање „Да ли планирате да се учланите у 2014. години?“, где је већина (46%) стручних радника који тренутно нису чланови одговорила негативно, 32% позитивно, а 22% је остало неодлучно („ако повећају плату“, „можда, требало би“). Када је у питању мотивација, испитанике који нису чланови би највише подстакла добра комуникација (73%), али и „обуке, предавања, стручна подршка“, „помоћ при личној едукацији“, „активнија улога подружница“, „руководство које би бринуло о наведеним разлозима“, а има и оних који би се учланили „када рад победи нерад и кад се елиминише непотизам“.

Упитани да ли су чланови неке друге стручне организације, чланови су одговорили негативно у већини случајева (78%), а остали, који нису чланови, у 81% случајева нису учлањени ни у једну другу стручну организацију. Они који јесу, најчешће бирају организације према типу библиотеке, односно струци којој изворно припадају и мотивише их „добра комуникација и сарадња“, „брзо и ефикасно решавање проблема“, „обиље курсева и радионица“, „огромна енергија руководства“, и додају – „осећам се прихваћеном и корисном“.

Улога, услуге, задаци и циљеви

Од изузетног значаја за вредновање постојеће слике о БДС јесте утисак испитаника о томе која је кључна улога удружења, о којим услугама су информисани и у којој мери се основни задаци и циљеви испуњавају.

На питање о кључној улози БДС један од одговора гласи: „Подршка колегама, унапређење библиотеке делатности, борба за праведне правилнике и законе у нашој делатности и рад на позитивном вредновању на културно-научној мапи Србије.“ Чланови сматрају да је улога БДС највише оријентисана ка окупљању библиотекара, стручној размени идеја, сарадњи, унапређењу и развоју струке, едукацији, лобирању, промоцији професије, а затим подршци, информисању, координацији, регулисању правних питања у струци, међународној сарадњи. Друштво треба „да библиотекарске држи на окупу, организује сусрете, предавања“; „да прати савремене токове у библиотекарству и подстиче развој струке у земљи, да штити интересе струке и појединаца, да утиче на поштовање стандарда и етичког кодекса“; „планира развој библиотекарства у Србији и координира реализацију планираних корака и послова“. Само понеки одговор био је дат у негативној конотацији, као на пример: „Вероватно да има некакву улогу, али ја нисам у стању да исту препознам“.

Идеје о улози БДС се не разликују ни међу испитаницима који нису чланови: „суштинско умрежавање свих чланова и једнако оснаживање њихових капацитета“; „да сви из професије имају сталан посао, могу подједнако да напредују, да њихови предлози буду саслушани“; „да поспешује развој библиотечке струке, мотивише запослене у библиотекарству, утиче на доношење и спровођење ‚Закон о библиотечкој делатности‘, да брине о запошљавању свршених студената библиотекарства“.

Библиотекарско друштво Србије пружа низ услуга својим члановима, међутим, поставља се питање адекватне промоције и информисаности чланства о овим услугама. Један од испитаника овако је сумирао пет највидљивијих услуга које друштво пружа својим члановима: „Библиотекар, годишње конференције, рад секција и комисија, информисање преко мејлинг листа, активан вебсајт“. Други испитаник је навео: „Објективне и правремене информације, могућност учествовања на конференцијама, прилике за усавршавање, упознавање са новинама у струци, подстицај за рад“. Већина чланова навела је управо ове услуге, али су поменуте и следеће: пројекти, солидарност, осећај припадности, подршка у раду, рад на стандардима, превођење, промовисање нових технологија, активно учешће у доношењу закона и активност у телима светских библиотечких организација, док је

само један члан навео „додела награда”. Међу одговорима су се нашли и „нема услуга”, „иако сам члан, не могу да наведем које то услуге пружа”.

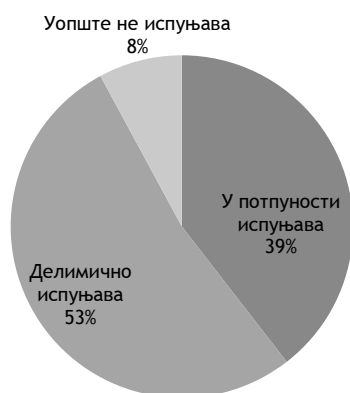

График 2. Одговор на питање: „У којој мери БДС испуњава своје задатке и циљеве?”

На питање: „У којој мери БДС испуњава основне задатке и циљеве?”, већина (53%) је одговорила „делимично испуњава”, затим „у потпуности испуњава” (40%), док остали сматрају да уопште не испуњава.

Комуникација

Стална тежња ка што бољој комуникацији према потребама циљне групе и технолошким могућностима представља једну од најважнијих путања сваког удружења које жели да има задовољне чланове. Скоро две трећине чланова задовољно је комуникацијом у оквиру БДС (63%), док 26% није. Остали су навели „углавном”, „комуникације има колико ми сами желимо”, „комуникација у оквиру комисија и тела функционише коректно, а са управљачким структурама је нешто сасвим друго”.

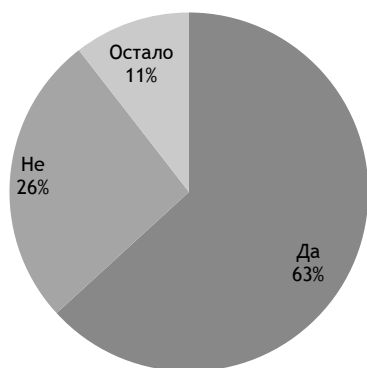

График 3. Одговор на питање: „Да ли сте задовољни комуникацијом у БДС?”

На упит да предложи начине за побољшање, чланови су навели конкретне предлоге: „билтен онлајн квартално”, „чешће анкете”, „чешћи сусрети библиотекара”, „побољшање хоризонталне и вертикалне комуникације”, „упознавање са радом библиотекарских друштава из региона”. Међутим, ово питање изазвало је и низ реакција другачијег тона: „корените реформе”, „не знам како то постићи у друштву које је заборавило шта је заједнички интерес”, „нема демократије у разговору, ко хоће да партиципира мора бити послушан”. Међу коментарима на крају анкете један од испитаника сугерисао је „што више испитивања мишљења библиотекара и оних који су повезани са струком – то бољи библиотечки сервис!”.

Професионални развој и подршка

Велика је одговорност националног библиотекарског удружења у пружању могућности члановима да се континуирано стручно усавршавају и стичу нова знања како би што ефектније пружали услуге својим корисницима. Постоје различити путеви за професионални развој, а један од најзначајнијих за Библиотекарско друштво Србије јесте организовање чланова у секције и комисије, у зависности од области интересовања, као и подружнице, према географској одредници или типу библиотеке. Од 76 испитаника 55% је задовољно начинима стручног ангажмана у оквиру секција и комисија, а 26% није. Остали су навели да „треба осмислити механизам да се брже смени координатор или председник који ништа не ради”, „ангажман би могао да буде много бољи ако би постојала јасна визија” и „нисам члан ниједне секције па не могу да дам оцену”.

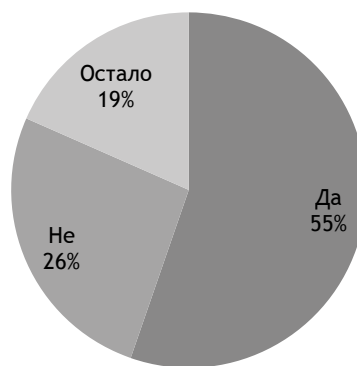

График 4. Одговори на питање: „Да ли сте задовољни начинима стручног ангажмана у оквиру секција и комисија?”

Када је реч о подружницама, 52% чланова је задовољно активностима које се спроводе, док 36% није. Остали наводе: „делимично, може боље“, „није ми познат њихов рад“, „подружнице су, са ретким изузецима, на издисају“, „понекад имамо састанке, али се углавном све заврши на причи“.

Промене

„Поспешивањем креативне и конструктивне атмосфере, пријатним односима и слободном разменом идеја“, могу да се остваре промене у БДС, према виђењу једног од испитаника.

Свака организација мора да буде спремна да се прилагођава непрекидним променама спољашњих околности, јер само тако може да обезбеди даљу егзистенцију и развој. Да би се адаптирала и опстала у сложенем и променљивом окружењу, неопходно је управљање променама. Смисао јесте да се организација оспособи да у новим околностима задржи и побољша своју позицију.

На питање о променама у БДС и идејама за боље функционисање, те сугестијама за повећање мотивације и учешћа свих заинтересованих страна, чланови сматрају да су потребне „реформе“, „средњорочни план рада“, „кроз редовну, конципирану комуникацију, уживо, кроз конкретне разговоре“, „потребан је тим људи који ће заиста да се бави менаџментом друштва“, „изборити се за репрезентативност“, „решавати практичне проблеме с терена, мање научних филозофирања“, „након одласка у иностранство да се стручна јавност упозна са тенденцијама развоја у струци кроз предавања“, „увести више нивоа награђивања, макар и симболичних“, „реорганизација, редифинисање циљева и стратегија“, „више неформалних дружења“, „БДС би требало да уђе у сваку библиотеку и организује стручне скупове“, „укључивањем и доприносима сваког члана Друштва“, „размотрити питање трајања мандата“, „изменити модел финансирања“, „бољи контакт с Министарством“, „обавезни семинари који се бодују“, „прилагођавање страних модела домаћим приликама“, „не може се бити председник подружнице само због функције“, „не може да се одржи Скупштина на којој нема дискусије, људи не треба да страхују ако се некоме супротставе“, „увести категорију колективног и придруженог чланства, рецимо Друштво школских библиотекара би у БДС могло да има своју крвну организацију“.

Сугестија још једног члана БДС била је следећа: „Професионални (плаћени) председник и

секретар који ће чврсто држати реализацију програма рада друштва који усваја Скупштина. Укидање или замрзавање оних тела за које не постоји тренутно интересовање тј. нема ко да их води на одговарајући начин“.

На крају анкете остављена је могућност испитаницима да искажу идеје, разматрања, сугестије, критике, и све оно што желе да поделе са другим члановима БДС, и коначно, са јавношћу:

„Добра идеја да се позабавимо нашим професионалним удружењем“; „Зашто анонимно о стварима важним за даљи развој БДС?“; „Разговарајмо!“; „Ако осећамо да нисмо сами, свако у својој средини и проблемима, имаћемо више воље да се заједнички боримо за исте циљеве“; „Ово је знак да је БДС спреман на промене“.

Стратегија за будућност

Према Питеру Дракеру, „свакој пословној организацији потребна је једна суштинска компетенција: иновација“¹¹. Промена представља критичну димензију у савременом окружењу, из чега ни по чему није изузета ни библиотекарска заједница. Мансон и Пелц наводе низ фаза које идентификују процес промена, од којих четири могу да се примене на удружења: 1. дијагноза – препознавање проблема и тражење решења; 2. дизајн – развијање решења и смерница за даље активности; 3. имплементација – реализација представљеног решења и његово вредновање у циљу проширења, модификације или прекида; 4. инкорпорација – пракса се усваја као део стандардне оперативне праксе и више се не сматра иновацијом¹².

У извештају IFLA-е стоји да „снажна библиотекарска удружења подржавају и обогаћују друштво, као и библиотечко-информациону струку. Уједињују библиотекарску заједницу око заједничке платформе за лобирање и развој професије“¹³. Није спорно да Библиотекарско друштво Србије има вишедеценијску праксу која је, у различитој мери и у различитим видовима, обухватала уједињење библиотекара ради остварења заједничких

¹¹ Peter F. Drucker, *Innovation and Entrepreneurship: Practice and Principles* (New York: Harper Business, 1993), 26.

¹² F. C. Munson and D.C. Pelz, *Innovating in organizations: a conceptual framework* (Ann Arbor: University of Michigan Press, 1981), 38.

¹³ Fiona Bradley, *Building Strong Library Associations Impact Report* (Hag: IFLA, 2012), http://www.ifla.org/files/assets/alp/BSLA/impact-report/IFLA_BSLA_impactreport_2012.pdf (пнеузето 28. 8. 2014).

циљева, образовања и стицања нових знања, рада на стандардима и законодавним питањима, сарадње на локалном и међународном нивоу. Како ове праксе данас најбоље обликовати, дати им јаку ноту континуитета и иновација, и учинити друштво местом које библиотекарски с поносом помињу, у чијем раду сви заједнички делују са истим правима, без бирократских заврзлама, страха, непотизма, у једном здравом, отвореном окружењу које подстиче на сарадњу, где сви искрено осећају да су једнако битни? „У пословној пракси, *бенчмаркинг* је инструмент којим организација континуирано упоређује и мери властито пословање у односу на друге организације, учи од најуспешнијих, те се примењују стечена знања с циљем повећања успешности и ефикасности властитог пословања”¹⁴. Са којом организацијом и у којим сегментима Библиотекарско друштво Србије може да се упореди, те кроз отварање новим пословним могућностима постане агилније, активније и утицајније?

„Организациона култура која пружа осећај идентитета, јача осећај припадности, прецизира и јача норме понашања, развија се временом, а промене у култури организације могу се дешавати и спонтано и плански. Тзв. култура задатака, као један од појавних видова културе организације, успоставља се на основу претпоставке да људи воле да раде, па им треба створити одговарајуће услове за испољавање њихових способности и знања. Оваква култура фаворизује способност појединца да доприноси циљевима организације, те право запослених да стварају нове идеје и решења која

ће уносити промене у организацију. Њу карактерише изразито осећање припадности, потреба за повезивањем и претпоставка о ефикасности тимског рада. Култура организације настала на овим вредностима, данас се сматра најповољнијом за решавање два основна проблема са којима се срећу чланови организације, а то су: интерна интеграција и екстерна адаптација”¹⁵.

Прилагођавањем стила менаџмента, редефинисањем организационе структуре и начина избора тела, проналажењем креативних начина за фандрејзинг и промоцију, те променама приоритета, БДС добија шансу да заузме место изражајног водећег националног удружења библиотекара, кровне организације која окупља појединце и библиотеке, али и координира и пружа подршку уже стручним друштвима, младим професионалцима, преноси најбоље праксе и локалне пројекте у мрежу библиотека у земљи, и подстиче појединце да се својевољно укључе и, према личним афинитетима, учине Библиотекарско друштво Србије бољим него што је било јуче.

„Продуктивност никада није случајна. Увек је резултат посвећености изврности, паметног планирања и изузетног напора”¹⁶. Према раније наведеним фазама Мансона и Пелца, дијагноза је постављена. Следећи корак је израда концепта решења, то јест стратегијског плана Библиотекарског друштва Србије, који се даље реализује и модификује, те временом претвара иновације у стандардну, добру праксу на коју ћемо бити поносни.

¹⁴ Зорана Ђуричић и др., „Бенчмаркинг као инструмент савременог менаџмента” (рад представљен на конференцији Менаџмент 2010, Крушевац, Србија, 17–18. март, 2010), <http://data.sfb.bg.ac.rs/sftp/organizacija.sum/NASTAVA%202013-2014/Vezbe%207/materijali/Benchmarking%20-%20instrument%20savremenog%20menadzmenta.pdf> (преузето 25. 8. 2014).

¹⁵ Gordana Stokić Simončić, *Best Practice u 22 priče: komunikacija, kultura organizacije, odnosi biblioteka s javnošću* (Pančevo: Gradska biblioteka Pančevo, 2009), 229.

¹⁶ Paul Meyer, *The Five Pillars of Leadership: How to Bridge Leadership Gap* (New York: Insight Publishing Group, 2002), 124.

Литература:

1. Америчко удружење библиотекара. “Founding of the American Library Association”. ALA. <http://www.ala.org/aboutala/history> (преузето 22. 8. 2014).
2. Америчко удружење библиотекара. “GLBT round table”. ALA. <http://www.ala.org/glbtrt/glbtrt> (преузето 21. 9. 2014).
3. Australian Library and Information Association. “About us”. ALIA. <https://www.alia.org.au/> (преузето 29. 8. 2014).

Вуксан В. „Библиотекарско друштво Србије на прагу промена“, 11 - 18

4. Библиотекарско друштво Србије. „Мисија“. БДС. http://bds.rs/wordpress/?page_id=5 (преузето 22. 7. 2014).
5. Bradley, Fiona. *Building Strong Library Associations Impact Report*. Hag: IFLA, 2012. http://www.ifla.org/files/assets/alp/BSLA/impact-report/IFLA_BSLA_impactreport_2012.pdf (преузето 28. 8. 2014).
6. Гудал, Џејн. Видео запис *What separates us from chimpanzees?*. TED talk, 2007. http://www.ted.com/talks/jane_goodall_on_what_separates_us_from_the_apes?language=en (преузето 12. 9. 2014).
7. Drucker, Peter F. *Innovation and Entrepreneurship: Practice and Principles*. New York: Harper Business, 1993.
8. Ђуричић, Зорана и др. „Бенчмаркинг као инструмент савременог менаџмента“. Рад представљен на конференцији Менаџмент 2010, Крушевац, Србија, 17–18. март, 2010. <http://data.sfb.bg.ac.rs/sftp/organizacija.sum/NASTAVA%202013-2014/Vezbe%207/materijali/Benchmarking%20-%20instrument%20savremenog%20menadzmenta.pdf> (преузето 25. 8. 2014).
9. European Bureau of Library, Information and Documentation Associations. "Founding Organizations". EBLIDA. <http://www.eblida.org/about-eblida/founding-organisations.html> (преузето 21. 8. 2014).
10. Library and Information Association of New Zealand. "About us". LIANZA. <http://www.lianza.org.nz/> (преузето 29. 8. 2014).
11. Meyer, Paul. *The Five Pillars of Leadership: How to Bridge Leadership Gap*. New York: Insight Publishing Group, 2002.
12. Munson, F. C. and D. C. Pelz. *Innovating in organizations: a conceptual framework*. Ann Arbor: University of Michigan Press, 1981.
13. Stokić Simončić, Gordana. *Best Practice u 22 priče: komunikacija, kultura organizacije, odnosi biblioteka s javnošću*. Pančevo: Gradska biblioteka Pančevo, 2009.
14. Шведско удружење библиотекара. „Стратегија развоја“. Biblioteksforeningen. <http://www.biblioteksforeningen.org/var-verksamhet/nationell-biblioteksstrategi/> (преузето 21. 9. 2014).

Serbian Library Association Launches into Changes

Summary

Library associations must often deal with the challenge of remaining relevant to retain the current membership and to attract new members. In order to strengthen profession through development, promotion and quality services, and integrate it with leadership, advocacy and mutual understanding, every professional association has to determine the needs and expectations of its members, ensure that they are met, and engage with them to discuss issues of professional significance. This evidence-based research discovers the librarians' opinions and reviews of the Serbian Library Association's (SLA) performance. The primary target groups were SLA members and non-member library professionals. The qualitative and quantitative data had been collected via online survey from 113 examinees throughout the two months period. The revisions and evaluations of the present portfolio of services, communication, organization structure, goals and policies, placed the focus of the survey analysis on identity, key professional competencies, support, innovation and changes that need to be reconsidered and redesigned. Effective organisations are confident about their role. Also, they have a clear sense of the direction that will help them grow and adapt to the changing environment. Discoveries from this research can help navigate the future SLA performance and consider the new strategies that will ensure sustainability and help SLA serve as a benchmark to other organizations. A well-designed strategic plan, as the most significant aftermath of this research, should assist the Serbian Library Association set its future course and determine the management processes required to achieve its goals.

Keywords:

libraries, associations, Serbian Library Association, membership, communication, professional development, changes, survey, research

Примљено: 1. октобра 2014.
Исправке рукописа: 9. октобра 2014.
Прихваћено за објављивање 14. октобра 2014.